

**Information och
tillämpningsanvisningar
för Stockholm stads
fritidshem och öppen
fritidsverksamhet**

stockholm.se

Sammanfattning

Detta material riktar sig till skolledare och innehåller två delar som var och en är ett stöd i ansvarstagandet för den utbildning och verksamhet som bedrivs i Stockholms stads fritidshem och öppna fritidsverksamhet(fritidsklubb).

- Del 1 som innehåller ”Syfte och kvalitetskrav för fritidshem och öppen fritidsverksamhet” ger en sammanfattande information om de nationella mål, krav och riktlinjer som gäller för verksamheten.
- Del 2 innehåller ”Tillämpningsanvisningar för intag och plats i fritidshem och öppen fritidsverksamhet”. Dessa ersätter Stockholm stads tidigare tillämpningsanvisningar för intag och plats i fritidshem, öppen fritidsverksamhet samt omsorg under den tid då fritidshem inte erbjuds, dnr 12-410/10065.

Bakgrunden till att informationen tagits fram och till att anvisningarna har reviderats är att delar i läroplanen (Lgr11) och skollagen (2010:800) som avser fritidshemmet har ändrats. Detta tillsammans med rektorernas önskemål om förtydliganden visar på behovet av att förtydliga delar i de kommunala tillämpningsanvisningarna för intag och plats i fritidshem och öppen fritidsverksamhet.

Innehåll

Information och tillämpningsanvisningar för Stockholm stads fritidshem och öppen fritidsverksamhet	1
Sammanfattning.....	3
Syfte och kvalitetskrav för fritidshem och öppen fritidsverksamhet (del 1).....	5
Syfte	5
Utbildning och undervisning i fritidshemmet	5
Systematiskt kvalitetsarbete	6
Elever i behov av särskilt stöd	7
Personal, elevgrupper och lokaler	7
<i>Rektors ansvar.....</i>	<i>7</i>
<i>Fritidspedagog, lärare och annan personal.....</i>	<i>8</i>
<i>Tystnadsplikt och anmälningsplikt .....</i>	<i>8</i>
Trygghet och studiero i en god miljö.....	8
<i>Lokaler och pedagogisk, trygg miljö .....</i>	<i>8</i>
<i>Systematiskt säkerhetsarbete .....</i>	<i>9</i>
<i>Tillsyn och närvaroregistrering .....</i>	<i>9</i>
<i>Elevgruppernas sammansättning och storlek.....</i>	<i>10</i>
Tillämpningsanvisningar för intag och plats i fritidshem och öppen fritidsverksamhet (del 2).....	11
Plats i fritidshem eller öppen fritidsverksamhet	11
1. <i>Omfattning .....</i>	11
2. <i>Rätt till plats .....</i>	11
3. <i>Ansökan om plats .....</i>	12
4. <i>Uppsägning av plats .....</i>	13
5. <i>Avgifter.....</i>	13
6. <i>Öppethållande .....</i>	14
7. <i>Måltider .....</i>	14

Syfte och kvalitetskrav för fritidshem och öppen fritidsverksamhet (del 1)

Syfte

Fritidshemmets syfte är att komplettera utbildningen i förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan. Fritidshemmet är en del av skolväsendet och verksamheten regleras i skollagen (2010:800) och i läroplanen (Lgr11, del 1, 2 och 4). Enligt skollagen ska fritidshemmet stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov.

Under vissa förutsättningar kan öppen fritidsverksamhet (fritidsklubb¹) erbjudas i stället för fritidshem. Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan eller grundsärskolan. Verksamheten ska erbjuda eleverna² möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation. Verksamheten ska utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap (25 kap. 4 och 6 §§ skollagen).

Utbildning och undervisning i fritidshemmet

Utbildningen i fritidshemmet ska utformas så att verksamheten kan uppnå de nationella styrdokumentens krav och mål. Begreppet undervisning definieras enligt skollagen som sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen). Undervisning ska enligt Skolverkets Allmänna Råd för fritidshemmet (SKOLFS 2014:39) ges en vid tolkning i fritidshemmet där omsorg, utveckling och lärande utgör en helhet.

Enligt läroplanen ska utbildningen i fritidshemmet erbjuda eleverna en meningsfull fritid genom att ta sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter. Utbildningen ska också kontinuerligt utmana eleverna vidare genom att inspirera till nya

---

¹ I Stockholm stad används även begreppet fritidsklubb för den öppna fritidsverksamheten.

² I skollagen används begreppet barn inom öppen fritidsverksamhet, i detta dokument används begreppet elev genomgående inom både inom fritidshem och inom öppen fritidsverksamhet.

upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetsätt, uttrycksformer och lärmiljöer (Lgr11, del 4).

Utbildningen i fritidshemmet kompletterar förskoleklassen och skolan genom att lärandet i högre grad än i skolan ska vara situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat samt utgå från elevernas behov, intressen och initiativ (Lgr11, del 4).

Den öppna fritidsverksamheten ingår inte i skolväsendet och omfattas därför inte av skollagens krav på undervisning men ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan eller grundsärskolan.

Systematiskt kvalitetsarbete

För fritidshemmet gäller samma krav på systematiskt kvalitetsarbete som för övriga skolformer inom skolväsendet (4 kap. 3 och 4 §§ skollagen).

Utgångspunkten för det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att identifiera inom vilka områden verksamheten behöver förbättras i förhållande till styrdokumentens mål, krav och riktlinjer. Arbetet ska dokumenteras för att effekterna av det egna utvecklingsarbetet ska kunna ses över tid. Syftet är också att skapa delaktighet och dialog om måluppfyllelsen och om orsakerna till eventuella brister. Ytterst handlar det om att alla elever ska erbjudas en likvärdig utbildning av hög kvalitet.

Rektor ansvarar för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs i fritidshemmet.

Fritidspedagoger och lärare har ett särskilt ansvar att leda kvalitetsarbetet och annan pedagogisk personal ska vara delaktig. Det är rektors ansvar att se till att förutsättningar finns, exempelvis genom fungerande mötesformer, planeringstid och tillräcklig kompetens hos personalen. Även elevernas och vårdnadshavarnas synpunkter ska tas med som ett underlag vid utvärderingen av fritidshemmet måluppfyllelse.

Enligt skollagen ska även den öppna fritidsverksamheten systematiskt följas upp och utvärderas (25 kap. 8 §). Det innebär att rektor har ansvaret för att det finns uppsatta mål för verksamheten och att det finns förutsättningar för personalen att kontinuerligt följa upp och utvärdera dessa mål. Resultatet av utvärderingen ska ligga till grund för förbättringsåtgärder.

Rektor ansvarar för att skolans främjande och förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling även omfattar fritidshemmet och den öppna fritidsverksamheten. Det gäller även dokumentationen av arbetet med aktiva åtgärder samt det förebyggande arbetet mot kränkande behandling.

Elever i behov av särskilt stöd

Skollagens bestämmelser om särskilt stöd gäller även för fritidshemmet. Detta förutsätter ett samarbete mellan fritidshemmet, förskoleklassen och skolan när en elevs behov av särskilt stöd utreds i någon av verksamheterna. För att ge rätt stöd till eleven behöver personalen i fritidshemmet få relevant kännedom om innehållet i de skriftliga individuella utvecklingsplaner och de åtgärdsprogram som har upprättats samt delta och bidra med sin kompetens och erfarenhet vid utformandet av dessa dokument. Personalen i fritidshemmet kan då bidra med kompletterande perspektiv och erfarenheter av eleven i en annan miljö än förskoleklassen eller skolan. De åtgärder som utarbetas för tiden i fritidshemmet ska anpassas till elevens situation och behov av särskilt stöd i fritidshemmets specifika lärmiljö (Skolverkets allmänna råd med kommentarer för fritidshem).

För elever i åldern 10–13 år som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av särskilt stöd i sin utveckling kan rektor besluta om att erbjuda fritidshem i stället öppen fritidsverksamheten.

Personal, elevgrupper och lokaler

Rektors ansvar

Det pedagogiska arbetet vid ett fritidshem ska ledas och samordnas av en rektor som har ett särskilt ansvar för att utbildningen utvecklas i enlighet med läroplanens mål. Rektor har även ansvar för fritidshemmets och för den öppna fritidsverksamhetens arbetsformer och inre organisation, den pedagogiska miljön, att särskilt stöd ges till enskilda elever och för att utveckla samarbetsformerna med förskolan, förskoleklassen och grundskolan (2 kap. 9 – 11 §§ skollagen).

Rektor ska ha god pedagogisk insikt om den verksamhet som ska bedrivas i fritidshemmet och i den öppna fritidsverksamheten.

Det ska vara tydligt för personal, elever och elevernas vårdnadshavare vem som har ansvaret för ledningen och samordningen av det pedagogiska arbetet och verksamhetens inre organisation.

Rektor kan delegera arbetsuppgifter och beslut till personer inom sin organisation som har tillräcklig kompetens för att leda verksamheten i såväl fritidshemmet som den öppna fritidsverksamheten.

Fritidspedagog, lärare och annan personal

Endast den som har legitimation som lärare (innefattar även legitimerade fritidspedagoger) eller förskollärare och är behörig för undervisning i fritidshem får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Utöver detta får det i undervisningen i fritidshemmet finnas annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att elevernas utveckling och lärande främjas (2 kap. 14 § skollagen).

För bedrivande av öppen fritidsverksamhet ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses (25 kap. 7 §).

Rektor ska ge personalen förutsättningar att kunna ta ansvar och genomföra utbildningen eller den pedagogiska verksamheten såsom det är beskrivet i styrdokumentet. Det innebär att tid måste avsättas för planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten. Alla anställda ska ha kännedom om styrdokumentet och få den kompetensutveckling som krävs för att utveckla verksamheten utifrån lokala behov och förutsättningar.

Det är viktigt att rektor ser till att det finns en tillräckligt hög andel lärare eller fritidspedagoger för att undervisning ska kunna bedrivas och för att de nationella målen ska kunna uppfyllas. Personalen ska ges sådana förutsättningar att det med ett rimligt antal elever är möjligt att ta ansvar för alla elevers utveckling och lärande.

Tystnadsplikt och anmälningsplikt

I fritidshemmet och den öppna fritidsverksamheten ska det finnas rutiner för hur all personal informeras om den tystnadsplikt som gäller.

All personal ska också känna till anmälningsplikten enligt socialtjänstlagen (2001:453), vad den innebär och hur de ska agera vid oro för en elev. Det ska finnas dokumenterade rutiner för hur anställda i verksamheten informeras om anmälningsskyldigheten och hur man ska agera vid oro för en elev.

Trygghet och studiero i en god miljö

Lokaler och pedagogisk, trygg miljö

För att nå syftet med utbildningen i fritidshemmet och syftet med verksamheten i den öppna fritidsverksamheten ska eleverna erbjudas trygghet, studiero och omsorg i en god miljö (5 kap. 3 § och 14 kap. 9 § skollagen).

Det ska finnas utrustning och lokaler som är ändamålsenliga. Huvudman respektive rektor ska se till att lokalerna är säkra,

hälsosamma och ändamålsenliga. Lokaler och utemiljöer ska möjliggöra en varierad pedagogisk verksamhet samt stödja elevernas lärande och utveckling såväl enskilt som i grupp (Skolverkets Allmänna råd för fritidshem, 2014).

Systematiskt säkerhetsarbete

För att miljön i fritidshemmet och i den öppna fritidsverksamheten ska vara trygg och säker krävs ett systematiskt säkerhetsarbete. Rektor ansvarar för att skolans dokumentation och rutiner gällande elevernas säkerhet finnas tillgängliga och är väl kända av all personal i fritidshemmet och i den öppna fritidsverksamheten.

Elever som har Stockholm som hemkommun och som är inskrivna i ett fritidshem omfattas av stadens olycksfallsförsäkring. Tillbud och olyckor ska dokumenteras och utredas av skolan och vårdnadshavare ska omgående informeras.

Tillsyn och närvaroregistrering

Tillsynsansvaret innebär bland annat ett ansvar för att eleverna får den tillsyn de behöver samt att eleven inte kommer till skada eller orsakar skada för någon annan. Kravet på tillsyn varierar beroende på elevens ålder, mognad och övriga omständigheter. Detta innebär att tillsynsansvaret i regel är mer omfattande för elever i fritidshem än i den öppna fritidsverksamheten.

Rektor ska se till att rutiner finns för daglig registrering av elevernas närvaro och frånvaro i fritidshemmet eftersom personalen har ansvaret för eleverna när de är närvarande i verksamheten både inomhus och utomhus inom skolans område. Ur säkerhetssynpunkt ska det vara möjligt för personalen att ha överblick över eleverna. Närvarolistorna ska sparas ett år.

Elever i den öppna fritidsverksamheten är inte i samma behov av omsorg som elever i fritidshemmet och personalen behöver därför inte kontakta vårdnadshavare eller söka upp elever som inte deltar i verksamheten. Däremot är det viktigt att registrera närvaron för att kunna ta det ansvar som vilar på personalen vad gäller tillsyn över eleverna. Aktuella närvarolistor är också en förutsättning för att, vid utrymning eller inrymning, snabbt få en uppfattning om var alla elever befinner sig eller om en elev har lämnat skolans område. Även när en vårdnadshavare efterfrågar sitt barn ska personalen veta var hen befinner sig. Närvarolistor bör sparas under ett års tid likvärdigt med andra verksamheter.

Personalen behöver komma överens med vårdnadshavarna om elevens närvarotider och upparbeta rutiner för hur dialogen ska ske om närvaro och frånvaro.

Rektor ansvarar för att informera personalen om vad ett tillsynsansvar innebär såväl i fritidshem som i den öppna fritidshemsverksamheten. Det är även viktigt att informera vårdnadshavarna om tillsynsansvaret för varje elev som är närvarande. Tillsynsansvaret går generellt inte att avtala bort med vårdnadshavaren.

Elevgruppernas sammansättning och storlek

Elevgruppen ska ha en lämplig sammansättning och storlek i fritidshemmet och i den öppna fritidsverksamheten (14 kap. 9 § samt 25 kap 7 § skollagen).

Att kontinuerligt följa upp personaltätheten, elevgruppens sammansättning och storlek och genomföra barnkonsekvensanalyser i relation till fritidshemmets uppdrag ska vara en del i det systematiska kvalitetsarbetet (Skolverkets allmänna råd för fritidshem, 2014).

Personalen ska ges sådana förutsättningar att det med ett rimligt antal elever är möjligt att ta ansvar för alla elevers utveckling och lärande. Vid sammansättningen av elevgrupper och avvägningar kring personaltäthet bör rektor beakta elevernas ålder, personalens kompetens, lokalernas och utemiljöns utformning, elever i behov av särskilt stöd, elever med annat modersmål än svenska, kontinuiteten i elev och personalgruppen samt elevernas närvarotider (Skolverkets allmänna råd för fritidshem, 2014).

Tillämpningsanvisningar för intag och plats i fritidshem och öppen fritidsverksamhet (del 2)

(ersätter Tillämpningsanvisningar för intag och plats i fritidshem, öppen fritidsverksamhet samt omsorg under den tid då fritidshem inte erbjuds, Dnr 12–410/10065)

Plats i fritidshem eller öppen fritidsverksamhet

1 Omfattning

- 1.1 Utbildning i fritidshem ska erbjudas elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år.
- 1.2 Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 år till och med vårterminen det år eleven fyller 13 år bedrivs verksamheten i Stockholms stad i första hand i form av öppen fritidsverksamhet, i enlighet med skollagen 14 kap. 7§. Undantaget är om eleven på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av sådant särskilt stöd i sin utveckling som endast kan erbjudas i fritidshem alternativt om vårdnadshavarna önskar annan pedagogisk omsorg.
- 1.3 Fritidshem alternativt öppen fritidsverksamhet ska erbjudas den del av dagen då eleven inte vistas i skolan samt under lov och studiedagar. Omsorg under tid då fritidshem inte erbjuds (kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger) kan sökas från höstterminen det år barnet fyller 6 år till och med vårterminen det år barnet fyller 13 år, se Stockholms stads riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid.

2 Rätt till plats

- 2.1 Rätt till plats i fritidshem eller öppen fritidsverksamhet i Stockholms stad har elever folkbokförda i Stockholms stad samt elever placerade vid kommunal skolenhet i Stockholms stad vars vårdnadshavare:
  - förvärvsarbetar
  - studerar
  - är föräldralediga enligt föräldraledighetslagen för vård av annat barn
  - är arbetslösa och aktivt söker arbete
  - är asylsökande och med dem jämställda enligt förordning (2001:976) och stadigvarande vistas i staden

- är medborgare från ett annat EU eller ESS-land och Schweiz och stadigvarande vistas i staden
  - tillhör vissa grupper t.ex. gästforskare, som vistas i staden mer än sex månader men mindre än ett år och därmed inte har rätt att folkbokföra sig i landet
  - inte har skulder på obetalda avgifter för fritidshem
- 2.2. Rätt till plats har också elever som är i behov av särskilt stöd för sin utveckling alternativt har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt (14 kap. 6 § skollagen).
- 2.3. Plats i fritidshem eller öppen fritidsverksamhet ska erbjudas i samband med att eleven placeras på en skolenhet. Väntetiden får aldrig överstiga fyra månader efter ansökan.
- 2.4. Utbildning i fritidshem ska enligt 14 kap. 10 § skollagen erbjudas vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får sin utbildning. Placering sker med beaktande av vad som krävs för att effektivt utnyttja lokaler och andra resurser. Kan plats ej erbjudas vid den skolenhet där eleven får sin utbildning på grund av platsbrist ska skälig hänsyn vid annan placering tas till:
- Elevs behov av särskilt stöd
  - Vårdnadshavarnas önskemål om geografisk placering.
  - Var redan placerade syskon finns.
  - Vårdnadshavarnas övriga önskemål.
- 2.5. Ansvar för att erbjuda plats för elever folkbokförda i Stockholm med placering i fristående skola som inte har tillstånd att bedriva fritidshem faller på det kommunala fritidshem närmast den skolenhet där eleven är placerad att erbjuda plats i fritidshem. Om detta fritidshem på grund av platsbrist inte kan erbjuda plats fattas beslut om placering i enlighet med gällande delegationsordning.

3. Ansökan om plats

- 3.1 I samband med elevens skolplacering ska rektor för berörd skola ansvara för att tydlig och relevant information ges till vårdnadshavarna om hur ansökan till fritidshem eller öppen fritidsverksamhet går till samt om dess mål, krav och riktlinjer.
- 3.2 Skolan erbjuder en plats via Barn-och elevregistret (BER) som vårdnadshavaren därefter tackar ja eller nej till via e-tjänsten ”Förskola och pedagogisk omsorg”. I undantagsfall kan ansökan göras via blankett till skolan. I dessa fall gör skolan en direktplacering i BER. Erbjuden plats ska accepteras av vårdnadshavaren inom åtta dagar om inte annat angivits.

4. Uppsägning av plats

- 4.1 Önskar vårdnadshavare inte längre utnyttja anvisad plats ska skriftlig uppsägning göras till den skola som anordnar fritidshemmet eller den öppna fritidsverksamheten. Uppsägning av plats sker via e-tjänsten ”Förskola och pedagogisk omsorg” eller via uppsägningsblankett. För fritidshem med enskild huvudman görs uppsägningen till fritidshemmet.
- 4.2 Uppsägningstiden är en månad och räknas tidigast från den dag uppsägningshandlingen kommit skolan/fritidshemmet tillhanda.
- 4.3 När en plats stått outnyttjad i en månad kan denna skriftligen sägas upp av ansvarig huvudman. Uppsägning gäller med omedelbar verkan. Vid uppsägning av annat skäl är uppsägningstiden två månader. Uppsägningen ska vara skriftlig.
- 4.4 Uppsägning behövs inte vid överflyttning mellan två kommunala placeringar.
- 4.5 Om en plats sagts upp och ny plats erbjuds inom tre månader måste avgift betalas under uppehållet. Detta gäller inte vid överflyttning av förskolebarn till fritidshem eller till annan skola. Om en vårdnadshavare har två obetalda månadsräkningar, kan skolan säga upp elevens plats. Uppsägningen sker skriftligen och uppsägningstiden är två månader.
- 4.6 I och med att fritidshem eller öppen fritidsverksamhet ska erbjudas om det behövs med hänsyn till båda föräldrarnas behov behöver båda föräldrarna säga upp platsen (inte nödvändigtvis vårdnadshavare, se 14 kap. 5 § skollagen).

5. Avgifter

- 5.1 För fritidshem i Stockholms stad gäller den av kommunfullmäktige beslutade taxan. Avgiften för plats på fritidshem grundar sig på hushållets totala inkomst. Avgift betalas från och med det datum då platsen blir tillgänglig. Avgiften betalas 12 månader per år.
- 5.2 Vid erhållen plats i fritidshem ska vårdnadshavare registrera hushållets totala inkomst. Anmälan av ny eller förändrad inkomst registreras via e-tjänsten ”Förskola och pedagogisk omsorg”.
- 5.3 Avgiften för elever som deltar i den öppna fritidsverksamheten, i kommunal regi och som är folkbokförda i Stockholm, är fastställd av kommunfullmäktige till en fast terminsavgift. Avgiften inkluderar även måltider. Öppen fritidsverksamhet genererar ingen syskonrabatt. Avgiften faktureras uppdelad i månaderna februari, mars, april och maj för vårterminen och under höstterminen i september, oktober, november och december. Uppsägningstid för öppen fritidsverksamhet är en

månad. Exempel: Görs en uppsägning den 16:e februari så är platsen uppsagd med sista dag 15:e mars. Föräldern debiteras och ska betala för mars

- 5.4 Terminsavgiften förändras inte då en elev som har plats på öppen fritidsverksamhet tillfälligt placeras i fritidshem exempelvis vid lov.

6. Öppethållande

- 6.1 Fritidshem eller öppen fritidsverksamhet ska erbjudas den tid eleven inte går i skolan alla vardagar mellan kl. 06.30 och 18.30. Denna tid utgör ramtid för fritidshemmet och den öppna fritidsverksamheten. Beslut om öppettider inom enheten fastställs av rektor inom ramtiden utifrån vårdnadshavarnas behov av vistelsetid för sitt barn. För elever i fristående fritidshem (fritidshem med enskild huvudman utan koppling till en skolenhet) kan det i undantagsfall vara tillämpligt att fritidshem innan skoldagens början erbjuds i den skola där eleven är inskriven.
- 6.2 Under skollov och studiedagar ska fritidshem och/eller öppen fritidsverksamhet erbjudas för alla elever som har en placering. Samma ramöppettider gäller under skollov som under skoldagar.
- 6.3 Vårdnadshavarna ska inom skälig tid, ca en månad, delge skolan förändring av elevens närvaroschema för att det ska vara möjligt för skolan att göra nödvändiga förändringar i personalens schema.
- 6.4 Vårdnadshavare har alltid rätt till en plats för sitt barn i fritidshemmet eller i den öppna fritidsverksamheten oavsett lov dagar, studiedagar, planeringstid för personalen på morgonen etc. Rektor har rätt att samordna öppethållande inom enheten eller med annan närliggande skola på bästa sätt såväl för elever som för skolans organisation.

7. Måltider

- 7.1 Eleverna ska erbjudas näringsriktigt och varierande mellanmål i fritidshemmet och i den öppna fritidsverksamheten. Även frukost ska serveras för elever som har behov. Vid bedömning av vad som är näringsriktiga måltider bör de svenska näringsrekommendationerna (Livsmedelsverket) vara en utgångspunkt. Under lov ska eleverna erbjudas lunch. Fritidshemmet och den öppna fritidsverksamheten ska även erbjuda måltider vid utflykter.
- 7.2 Specialkost ska serveras på grund av medicinska skäl enligt Stockholm stads anvisningar för skolors hantering av specialkost. Specialkost av religiösa och etiska skäl ska i möjligaste mån tillgodoses.